

نجوم

در این شماره می خوانید:

۹ میراث ماندگار ما

مصاحبه‌ای است با استاد اکمل‌الدین احسان‌اوغلو، رئیس مرکز تحقیقات تاریخ فرهنگ و هنر اسلامی ترکیه، درباره فعالیت‌های این مرکز، میراث تمدن اسلامی در زمینه نجوم، و اهمیت تاریخ علم.

۱۲ ... فلک را سقف ...

قسمت دیگری از مجموعه مقالات آشنایی با کیهان‌شناسی. در این قسمت با مفاهیم فاصله، مخروط نور و گذشته و آینده در کیهان‌شناسی آشنا می‌شوید.

۱۴ معمای سن عالم

از عمر عالم چقدر سپری شده است؟ چگونه می‌توان سن عالم را تعیین کرد؟ محاسبات کنونی با هم در تناقض‌اند. در این مقاله روش‌های محاسبه سن عالم و مشکلات فعلی این محاسبات شرح داده شده است.

۲۱ سیارکها: کوههای سرگردان

این روزها با برخورد دنباله‌دار شومیکر-لوی به مشتری، بحث سیارکها نیز موضوع روز شده است: آیا احتمال دارد که یکی از این سرگردانان منظومه شمسی به زمین برخورد کند؟

۲۴ اولیس در سرزمین عجایب!

فضاپیمای اولیس رصد قطبهای خورشید را آغاز کرد. این فضاپیما که مسیر عجیبی را برای خروج از صفحه دایره البروج پیموده است پرده از اسرار مناطق نادیده خورشید برخواهد داشت.

۲۸ تقویم هجری قمری

از مجموعه مقالات معرفی تقویمها. در این مقاله تقویم قمری به اختصار شرح داده شده است.

۴ نامه‌ها

۵ اخبار

۱۷ آسمان در این ماه

۲۶ پدیده‌های اپتیکی در آسمان روز

۳۰ طراحی از اجرام غیرستاره‌ای

۳۲ آغاز عصر فضا

۳۴ صفحه شما

صاحب امتیاز و مدیر مسؤل:
دکتر رضا منصوری

سر دبیر
توفیق حیدرزاده

هیئت ویراستاران:
توفیق حیدرزاده
دکتر محمدرضا خواجه‌پور
دکتر احمد کیاست‌پور
دکتر رضا منصوری
دکتر سعداله نصیری قیداری
منصور وصالی

مدیر امور اجرایی:
زرین تاج شکیب

اشتراک:
الهام پیرزاده

طراح:
زهره افشار نادری

اجرا:
میترا پورپاشا

حروفچینی:
نسرین شمس‌الله

لیتوگرافی:
قاسملو ۳۰۴۲۸۴
نگارستان چاپ

نشانی: تهران، کوی نصر، خیابان بلوچستان،
کوچه ۷، شماره ۴، طبقه اول. صندوق پستی
۱۴۸۷-۱۵۸۷۵ تلفن: ۸۰۱۲۵۰۷، ساعات کار
تا ۱۶. دفتر مجله نجوم پنجشنبه‌ها تعطیل است.

ناشر:
شرکت زروان

مدیر عامل:
بابک سدهی

بکارگیری تکنولوژی لیزری در رصدخانه

اخبار

انجمن نجوم غیر حرفه‌ای

ایران

سال اول، شماره اول

مهر ۱۳۷۳

ضمیمه مجله نجوم

همکاران این شماره:

دکتر احمد کیاست پور

توفیق حیدرزاده

بابک سدهی

مهندس محمد باقری

طراحی و صفحه‌بندی:

فریبا احمدی

حروفچینی:

نسرین شمس‌الله

اخبار

نکته: بخش اخبار خبرنامه اختصاص به درج فعالیتهای نجوم آماتوری در ایران دارد. لطفاً در صورتی که برای ما گزارش یا خبری ارسال می‌کنید همراه با مشخصات (مثل نام گزارشگر، تاریخ گزارش، عکسهای مربوط به آن فعالیت و ...) باشد.

فعالیت‌های کانون نجوم آماتوری شمال

تعدادی از علاقه‌مندان به نجوم در خمام گیلان از سال ۱۳۷۱ گردهم آمده‌اند و انجمنی تشکیل داده‌اند. به گزارش آنها، اعضای این انجمن اساسنامه‌ای هم تدوین کرده‌اند و اکنون فعالیتهای زیادی انجام داده‌اند، از جمله: برگزاری اردوهای علمی در ماسوله، لاهیجان، رامسر و ...، برگزاری دوگردهمایی در سال ۷۲، ساخت ۳۶ دوربین و تلسکوپ که قطر شیئی بزرگترین آن ۶۸ میلی‌متری است، ساخت آنتن مشتری، تهیه و نصب روزنامه‌های دیواری در مدارس، انجام بیش از ۱۲۰ مورد رصد گروهی، و ...

این انجمن حدوداً ۲۵۰ عضو دارد. امیدواریم کانون نجوم آماتوری شمال در کارهای گسترده‌ای که انجام داده و می‌دهد موفق باشد.

تقویم در فرهنگسرای بهمین

انجمن ستاره‌شناسی آماتوری دانشجویان تهران با همکاری فرهنگسرای بهمین، برای آشنا نمودن علاقه‌مندان با تقویم، اولین نمایشگاه تقویم‌شناسی را از ساعت ۱۵/۵ تا ۱۸/۵ روز چهارشنبه ۱۲ مرداد ۱۳۷۳ در سالن تماشاخانه مبارک فرهنگسرای بهمین برگزار کرد. در این نمایشگاه، انواع کتاب، مقاله، عکس، پوستر، اسطرلاب و حسابگر در زمینه‌های تقویم، ساعات شرعی و قبله، از عهد قاجاریه تا عصر

حاضر در معرض دید عده کثیری از علاقه‌مندان قرار گرفت. در کنار این نمایشگاه و به دنبال سلسله سخنرانی‌های نجومی، از ساعت ۱۶ تا ۱۷/۵ همین روز، یک سخنرانی تحت عنوان "آشتی با تقویم هجری شمسی" توسط آقای محمدرضا صیاد در سالن سخنرانی تماشاخانه مبارک فرهنگسرای بهمین ارائه شد.

ایجاد رصدخانه در شهرک کوهستانی ماسوله

عده‌ای از دانش دوستان گیلانی برای ایجاد یک رصدخانه آموزشی - پژوهشی در ماسوله آستین بالا زده‌اند. قرار است شهرداری ماسوله زمین مناسب برای این کار را تأمین کند. در مراحل آتی کار، احداث کتابخانه، سالن سخنرانی و خوابگاه نیز در جوار رصدخانه پیش‌بینی شده است. انجمن فیزیک ایران، مسئولان دانشگاه گیلان، شهرداری ماسوله و چند تن از بازاریان و فرهنگیان علاقه‌مند در گیلان از این اقدام استقبال کرده‌اند. قرار است کار برنامه‌ریزی و هماهنگی و گردآوری کمکهای مؤسسات و افراد از طریق انجمن ترویج علم گیلان (در حال تأسیس) صورت بگیرد. هدف این انجمن تلاش در جهت ترویج علم و رشد فرهنگ علمی از طریق ایجاد رصدخانه، آسمان‌نما، کتابخانه، مسوره و نمایشگاه علمی (کوشکده) و برنامه‌ریزی و اجرای سخنرانیها و بازدیدهای علمی و نظایر آن است. این انجمن در گام نخست تأسیس رصدخانه در ماسوله را وجهه همت خود قرار داده است.

برای تحقق این منظور در روز جمعه ۷۳/۴/۲۴ آقای دکتر منصوری رئیس انجمن فیزیک ایران و همراهانشان از زمینهای مورد نظر برای برپایی رصدخانه در ماسوله بازدید کردند. در همین روز نشست مقدماتی برای پایه‌ریزی انجمن ترویج علم گیلان در ماسوله تشکیل شد. قرار است انجمن ترویج علم گیلان در شهریور ۱۳۷۳ نمایشگاهی از آزمایشهای آموزنده و جالب فیزیک (فیزیک‌سرا) در رشت برپا کند. نشانی موقت: رشت، صندوق پستی ۴۱۶۳۵.۳۷۱۸ □